

Đề xuất về việc thiết kế câu hỏi sử dụng trong dạy học đọc hiểu truyền thuyết cho học sinh lớp 6

Nguyễn Thị Tuyết Nga

Trường Trung học cơ sở Hậu Giang
Số 8, Lò Siêu, phường 16, quận 11,
Thành phố Hồ Chí Minh, Việt Nam
Email: ngacq75@yahoo.com.vn

TÓM TẮT: Việc dạy học đọc hiểu nói chung và dạy học truyền thuyết nói riêng cho thấy tầm quan trọng của hệ thống câu hỏi. Hơn thế, những thành tựu nghiên cứu về vấn đề dạy học văn bản được cập nhật cũng như chương trình Ngữ văn mới sau năm 2018 ra đời đặt ra nhiều yêu cầu đối với việc thiết kế câu hỏi sử dụng trong dạy học đọc hiểu. Tuy vậy, hệ thống câu hỏi dạy học thể loại truyền thuyết trong sách giáo khoa còn nhiều hạn chế, số lượng câu hỏi hướng dẫn học bài còn ít, nội dung khai thác của câu hỏi chưa bao quát, hình thức câu hỏi chưa đa dạng và cũng chưa tập trung vào vấn đề dạy học theo đặc trưng thể loại. Qua việc tìm hiểu những yêu cầu đặt ra từ chương trình Ngữ văn mới sau năm 2018 cũng như hệ thống câu hỏi dạy học đọc hiểu truyền thuyết trong sách giáo khoa Ngữ văn 6 hiện hành, bài viết đưa ra một số ý kiến về vấn đề thiết kế câu hỏi nhằm nâng cao hiệu quả của việc dạy học đọc hiểu thể loại này.

TỪ KHÓA: Truyền thuyết; thiết kế câu hỏi; dạy học đọc hiểu.

→ Nhận bài 17/4/2019 → Nhận kết quả phản biện và chỉnh sửa 10/5/2019 → Duyệt đăng 25/6/2019.

1. Đặt vấn đề

Chúng tôi đồng tình với quan niệm xem thể loại truyền thuyết là kí ức cộng đồng về quá khứ, chủ yếu phản ánh niềm tin, sự ngưỡng mộ của nhân dân đối với nhân vật và sự kiện lịch sử của dân tộc ít nhiều bằng hư cấu, tưởng tượng. Do vậy, với văn bản (VB) truyền thuyết, chúng tôi xác định *nhân vật, cốt truyện, nội dung lịch sử liên quan và yếu tố kì ảo* là những yếu tố cần chú ý trong việc dạy học đọc hiểu (DHH) truyền thuyết cho học sinh (HS) lớp 6. Thực tế cho thấy, câu hỏi sử dụng trong DHH, cụ thể là trong phần *Hướng dẫn học bài* của các VB truyền thuyết trong sách giáo khoa (SGK) còn nhiều bất cập. Đặc biệt, các câu hỏi khai thác VB gắn với định hướng dạy học theo đặc trưng thể loại cũng chưa được quan tâm đúng mức. Đánh giá lại thực trạng, xác định những yêu cầu đặt ra đối với câu hỏi DHH truyền thuyết cũng như đề xuất hệ thống câu hỏi với minh họa cụ thể chính là mục đích nghiên cứu của bài viết này.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Những vấn đề đặt ra đối với việc thiết kế câu hỏi sử dụng trong dạy học đọc hiểu truyền thuyết trong chương trình Ngữ văn sau năm 2018

2.1.1. Yêu cầu của việc dạy học văn bản

Nguyễn Thị Hồng Nam và Dương Thị Hồng Hiếu trong *Giáo trình Phương pháp dạy học VB* (2016) [1] đã tổng hợp các ý kiến của L.M.Rosenblatt, J.A.Langer, M.Holliday, M.McLaughlin, L.Calkins... để từ đó xác định hoạt động dạy VB có một số đặc điểm cơ bản sau:

- Đọc là sự tương tác giữa VB và người đọc. Qua đó, người đọc hiểu được những gì nhà văn muốn gửi gắm, đồng thời tự bản thân người đọc cũng đồng sáng tạo, tạo nên

những nét nghĩa, cách hiểu về VB.

- Đọc là giải mã và kiến tạo nghĩa cho VB: Đọc VB trước hết là giải mã để tìm ra các thông điệp nhà văn muốn nói. Song song với quá trình giải mã VB chính là quá trình kiến tạo nghĩa cho VB. Điều này sẽ giúp trả lời được câu hỏi vì sao đọc giả phải đọc VB ấy và ý nghĩa của nó đối với họ. Một khi tìm ra được ý nghĩa của VB đối với bản thân, người đọc sẽ có hứng thú để tiếp tục việc đọc và vận dụng kết quả ấy vào cuộc sống của mình.

- Đọc là quá trình tiếp diễn: VB đã được đọc xong không đồng nghĩa với việc đọc sẽ dừng lại. Người đọc vẫn sẽ tiếp tục tư duy về VB. Chính vì thế, đọc phải là quá trình tiếp diễn. Dẫu giờ học đã kết thúc, giáo viên (GV) vẫn cần khơi gợi để HS tiếp tục suy nghĩ, tìm hiểu thêm về VB. Lưu ý sâu sắc về đặc điểm của hoạt động đọc, *Chương trình giáo dục phổ thông - Môn Ngữ văn* (2018, tr.12-13) [2] cũng đã nêu rõ các yêu cầu cần đạt về kĩ năng đọc cho các cấp học. Trong đó, đối với cấp học Trung học cơ sở, việc DHH mỗi kiểu VB và thể loại nói chung phải giúp HS đạt được các yêu cầu sau: Biết vận dụng kiến thức tiếng Việt cùng với những trải nghiệm và khả năng suy luận của bản thân để hiểu VB; Biết đọc VB theo kiểu, loại; Hiểu được nội dung tường minh và hàm ẩn của VB; Nhận biết và bước đầu biết phân tích, đánh giá nội dung và đặc điểm nổi bật về hình thức biểu đạt của VB; Biết so sánh VB này với VB khác, liên hệ với những trải nghiệm cuộc sống của cá nhân; Từ đó có cách nhìn, cách nghĩ và những cảm nhận riêng về cuộc sống, làm giàu đời sống tinh thần.

2.1.2. Yêu cầu của việc dạy học đọc hiểu truyền thuyết theo đặc trưng loại thể

Yêu cầu cần đạt trong việc dạy học VB văn học của lớp 6

được *Chương trình giáo dục phổ thông môn Ngữ văn* (2018, tr.39-40) quy định khá chi tiết. Gắn với định hướng đọc hiểu cụ thể được nêu trong nội dung dạy học, có thể tóm tắt yêu cầu cần đạt của việc DHDH truyền thuyết theo mô tả sau (xem Bảng 1):

Bảng 1: Định hướng đọc hiểu và yêu cầu cần đạt tương ứng của việc DHDH truyền thuyết trong Chương trình Ngữ văn mới sau 2018

Định hướng	Yêu cầu cần đạt
Đọc hiểu nội dung VB	Nhận biết được các chi tiết nội dung tiêu biểu, nội dung tường minh và hàm ẩn của VB; mối liên hệ giữa các chi tiết nội dung trong VB. Nhận biết được bố cục VB. Xác định được đề tài, chủ đề của VB.
Đọc hiểu hình thức của VB	Nhận biết và phân tích được đặc điểm cơ bản của truyện truyền thuyết qua cốt truyện, nhân vật. Nhận biết và phân tích được đặc điểm nhân vật thể hiện qua hình dáng, cử chỉ, hành động, ngôn ngữ, ý nghĩ của nhân vật.
Đọc VB trong sự liên hệ, so sánh	Nhận biết được những điểm giống nhau và khác nhau giữa hai nhân vật trong hai VB. Nhận biết được những điểm giống nhau và khác nhau về suy nghĩ, tình cảm của nhân vật trong VB và của bản thân. Nêu được bài học về cách nghĩ và cách ứng xử của cá nhân do VB đã đọc gợi ra.
Đọc mở rộng	Đọc mở rộng VB văn học với dung lượng khoảng 300 trang 01năm, mỗi trang khoảng 320 chữ; bao gồm cả một số VB được hướng dẫn đọc trên mạng.

2.1.3. Yêu cầu đối với hệ thống câu hỏi sử dụng trong việc dạy học đọc hiểu truyền thuyết

Phối hợp những nội dung đã nêu trên cùng với một số vấn đề đặt ra đối với câu hỏi sử dụng trong phương pháp dạy đọc được nêu ra ở Chương trình giáo dục phổ thông môn

Bảng 2: Những yêu cầu đối với các câu hỏi sử dụng trong việc DHDH truyền thuyết

Yêu cầu chung	Câu hỏi trong bài học phải đáp ứng yêu cầu phát triển năng lực (NL) Ngữ văn của HS, giúp HS biết cách đọc VB chứ không phải gợi ý, dẫn dắt HS đi đến cách hiểu (về nội dung tư tưởng) mà các nhà giáo dục muốn áp đặt; Câu hỏi đòi hỏi HS phải đọc kĩ VB và bám sát từng chi tiết để trả lời; Câu hỏi phải giúp HS có hứng thú để nói những gì các em nhìn thấy, cảm nhận, suy nghĩ, đánh giá khi đọc VB; kích thích được khả năng suy luận, liên tưởng của HS; Câu hỏi phải giúp các em liên hệ nội dung của tác phẩm với kiến thức, trải nghiệm cá nhân mà HS có được trước khi đọc và nói về những thay đổi về quan điểm đối với cuộc sống, cách nhìn đối với con người, sở thích, mối quan tâm và mục tiêu cuộc đời,... mà VB có thể tạo ra ở các em; Câu hỏi phải bao quát, hướng đến việc khai thác cả nội dung lẫn hình thức của VB; Câu hỏi phải gắn với việc khai thác các VB bổ sung (cùng loại hoặc khác loại) nhằm hỗ trợ cho hoạt động đọc.
Yêu cầu gắn với đặc trưng thể loại	Câu hỏi phải hướng vào việc khai thác nhân vật trung tâm, cốt truyện với những sự kiện tiêu biểu ít nhiều liên quan đến lịch sử và những chi tiết hư cấu, tưởng tượng (đóng vai trò cụ thể hóa cho thái độ của nhân dân đối với nhân vật, sự kiện lịch sử); Hệ thống câu hỏi cần sự thống nhất, đồng bộ trong cả cụm VB truyền thuyết.

Ngữ văn (2018, tr.89-90), chúng tôi xác định cần cụ thể hóa một số yêu cầu sau đối với các câu hỏi sử dụng trong việc DHDH truyền thuyết (xem Bảng 2):

Những yêu cầu này được xem như các nguyên tắc rất quan trọng trong việc thiết kế câu hỏi DHDH giúp HS rèn kĩ năng đọc VB đáp ứng yêu cầu cần đạt đã nêu trong chương trình Ngữ văn mới sau 2018.

2.2. Khảo sát câu hỏi dạy học đọc hiểu truyền thuyết trong sách giáo khoa Ngữ văn 6 (tập 1) hiện hành

Bảng 3: Khảo sát việc khai thác các VB truyền thuyết trong SGK Ngữ văn 6 hiện hành

Định hướng câu hỏi	VB				
	Con Rồng cháu Tiên	Thánh Gióng	Bánh chưng, bánh giầy	Sơn Tinh, Thủy Tinh	Sự tích Hồ Gươm
Đọc hiểu về nội dung	X	X	X	X	X
Đọc hiểu theo đặc trưng thể loại	Cốt truyện	X		X	X
	Nội dung lịch sử liên quan		X		X
	Nhân vật	X	X	X	X
	Yếu tố kì ảo	X	X	X	X
Đọc liên hệ, mở rộng	X	X	X	X	
Liên kết với VB bổ sung (SGK cung cấp)					X

2.2.1. Thống kê mô tả

Trong 2 VB được học chính thức và 3 VB đọc thêm, thực ra chỉ có 21 câu hỏi/yêu cầu đọc hiểu được nêu ra ở phần *Hướng dẫn học bài* của từng bài soạn trong SGK Ngữ văn 6 (tập 1) [3]. Khi tiến hành khảo sát các câu hỏi đọc hiểu VB truyền thuyết ở phần *Hướng dẫn học bài* và phần *Luyện tập* sau mỗi bài học, chúng tôi phân biệt các câu hỏi theo 4 định hướng (mục đích): Giúp HS khám phá về nội dung VB, về đặc trưng thể loại của VB, đặt trong tương quan với bối cảnh cụ thể/ hiện đại để hiểu rõ hơn về ý nghĩa và sự liên kết với VB bổ sung đã có để nâng cao hiệu quả đọc. Kết quả cụ thể như sau (xem Bảng 3):

2.2.2. Nhận xét

Với thống kê trên, đối chiếu với những yêu cầu đối với hệ thống câu hỏi sử dụng trong DHDH truyền thuyết đã nêu ở mục 2.1.3, dễ dàng nhận thấy:

* Về ưu điểm:

- Các bài học đều có những câu hỏi hướng dẫn tìm hiểu nội dung VB (thể hiện tường minh và hàm ẩn).

- Việc khai thác VB cũng thực hiện khá tốt yêu cầu DHDH theo đặc trưng loại thể khi các câu hỏi liên quan đến vấn đề “yếu tố kì ảo” đã hiện diện trong tất cả mọi VB. “Cốt truyện” và “nhân vật” cũng được tập trung chú ý khi 4/5 VB có câu hỏi khai thác, tìm hiểu về hai vấn đề này.

- Việc liên hệ VB với bối cảnh hiện nay để hiểu hơn VB và ảnh hưởng của nó đến đời sống xã hội (đọc liên hệ mở rộng) cũng đã được thể hiện trong các câu hỏi được sử dụng trong 4/5 VB.

* Về hạn chế:

- Các câu hỏi gắn với định hướng DHDH truyền thuyết theo đặc trưng loại thể chưa được tiến hành đồng bộ, thống nhất trong các VB (ngoại trừ VB *Sơn Tinh, Thủy Tinh* có sự khai thác đầy đủ cả nội dung lẫn hình thức thì các VB khác ít nhiều bỏ sót một số yếu tố).

- VB truyền thuyết vốn gắn với lịch sử nhưng câu hỏi hướng đến tìm hiểu nội dung lịch sử liên quan vẫn chưa được quan tâm đúng mức (chỉ có 2 VB học chính thức là *Thánh Gióng* và *Sơn Tinh, Thủy Tinh* có sự xuất hiện của các câu hỏi liên quan đến vấn đề này).

- Mỗi liên kết với VB bổ sung (có sẵn) để củng cố, nâng

Bảng 4: Các dạng câu hỏi sử dụng trong DHDH truyền thuyết cho HS lớp 6

Định hướng	Dạng câu hỏi tương ứng	
Đọc hiểu về nội dung	Các sự kiện trong truyện đã diễn ra như thế nào? (Xảy ra khi nào? Nhân vật nào tham gia vào sự kiện? Kết quả ra sao?) Mối quan hệ/ tác dụng/ vai trò của sự kiện này đối với sự kiện khác/ với kết thúc của truyện. Theo em, ý nghĩa của truyện là gì?	
Đọc hiểu theo đặc trưng thể loại	Cốt truyện	Liệt kê theo trình tự thời gian những sự kiện chính xảy ra trong truyện. Theo em, đâu là sự kiện quan trọng trong truyện? Vì sao?
	Nội dung lịch sử liên quan	Truyện được gắn với thời kì nào trong lịch sử Việt Nam? Truyện có liên quan đến những nhân vật lịch sử có thật nào? Truyện có liên quan đến sự kiện lịch sử nào? Ý nghĩa của truyện có mối quan hệ nào với nhân vật lịch sử, sự kiện lịch sử hay không?
	Nhân vật	Nêu tên các nhân vật trong truyện. Xác định nhân vật chính của truyện. Một số sự kiện quan trọng (liệt kê cụ thể) có ý nghĩa gì trong việc thể hiện vai trò của nhân vật này? Em ấn tượng với nhân vật nào nhất? Vì sao?
	Yếu tố kì ảo	Xác định các yếu tố kì ảo xuất hiện trong truyện. Nêu tác dụng/ vai trò của yếu tố kì ảo ấy đối với truyện. Theo em, yếu tố kì ảo ấy tượng trưng cho điều gì?
Đọc liên hệ, mở rộng	Liên hệ với (bối cảnh cụ thể) hiện nay, sự kiện quan trọng trong truyện có ý nghĩa như thế nào/ bài học lịch sử trong truyện có giá trị như thế nào? Hãy kể tên một/ một số truyền thuyết khác của nước ta có nội dung tương đồng với tác phẩm đã học. Hãy kể tên một/ một số truyền thuyết khác của nước ta có sự xuất hiện yếu tố kì ảo tương đồng với tác phẩm đã học.	
Liên kết với VB bổ sung	Đọc VB (nêu tên cụ thể) và thực hiện các yêu cầu sau: Nêu các sự kiện chính trong truyện. Theo em, đâu là sự kiện quan trọng trong truyện? Vì sao? Xác định nhân vật chính của truyện. Một số sự kiện quan trọng (liệt kê cụ thể) có ý nghĩa gì trong việc thể hiện vai trò của nhân vật này? Xác định các yếu tố kì ảo xuất hiện trong truyện. Nêu tác dụng/ vai trò của yếu tố kì ảo ấy đối với truyện. Truyện được gắn với thời kì nào trong lịch sử Việt Nam? Truyện có liên quan đến những nhân vật lịch sử có thật nào? Truyện có liên quan đến sự kiện lịch sử nào? So sánh nhân vật/ yếu tố lịch sử liên quan/ ý nghĩa của yếu tố kì ảo trong truyền thuyết này và truyền thuyết vừa học.	

Bảng 5: Hệ thống câu hỏi DHDH truyền thuyết Sự tích Hồ Gươm gắn với quy trình ba giai đoạn

Giai đoạn	Câu hỏi
Trước khi đọc	Liệt kê theo trình tự thời gian những sự kiện chính xảy ra trong truyện. Nêu tên các nhân vật trong truyện. Xác định nhân vật chính của truyện. Em ấn tượng với nhân vật nào nhất? Vì sao? Xác định các yếu tố kì ảo xuất hiện trong truyện. Truyện được gắn với thời kì nào trong lịch sử Việt Nam? Truyện có liên quan đến những nhân vật lịch sử có thật nào? Truyện có liên quan đến sự kiện lịch sử nào? Truyền thuyết nào của nước ta cũng có hình ảnh Rùa Vàng?
Trong khi đọc	Lê Lợi đã nhận được gươm thần như thế nào? Khi nào Long Quân cho đòi gươm? Cảnh đòi gươm và trả gươm diễn ra như thế nào? Theo em, đâu là sự kiện quan trọng trong truyện? Vì sao? Theo em, sự kiện Long Quân cho đòi gươm có ý nghĩa gì? Vì sao tác giả dẫn gian không để Lê Lợi được trực tiếp nhận cả chuôi gươm và lưỡi gươm cùng một lúc? Việc Long Quân cho Lê Lợi mượn gươm có ý nghĩa gì đối với cuộc kháng chiến Lam Sơn? Hãy chỉ ra sức mạnh của gươm thần đối với nghĩa quân Lam Sơn. Lê Lợi nhận gươm ở Thanh Hóa nhưng lại trả gươm ở Hồ Gươm (Thăng Long). Nếu Lê Lợi trả gươm ở Thanh Hóa thì ý nghĩa của truyền thuyết sẽ khác đi như thế nào? Liên hệ với việc gìn giữ độc lập chủ quyền của đất nước hiện nay, sự kiện Lê Lợi trả gươm có ý nghĩa như thế nào? Rùa Vàng có vai trò như thế nào trong truyện? Theo em, hình tượng Rùa Vàng trong truyền thuyết Việt Nam tượng trưng cho ai và cho điều gì? Theo em, ý nghĩa của truyện là gì? Ý nghĩa của truyện có mối quan hệ nào với nhân vật lịch sử, sự kiện lịch sử hay không?
Sau khi đọc	Đọc VB <i>Ấn, kiếm Tây Sơn</i> và thực hiện các yêu cầu sau: Nêu các sự kiện chính trong truyện. Theo em, đâu là sự kiện quan trọng nhất? Nguyễn Huệ đã nhận được ấn và gươm như thế nào? Ai là người ban cho Nguyễn Huệ ấn và gươm? Việc này có ý nghĩa gì trong việc thể hiện vai trò của nhân vật? Truyện được gắn với thời kì nào trong lịch sử Việt Nam? Truyện có liên quan đến những nhân vật lịch sử có thật nào? Truyện có liên quan đến sự kiện lịch sử nào? So sánh nhân vật, yếu tố lịch sử liên quan, ý nghĩa của chi tiết gươm thần trong truyền thuyết này và truyền thuyết Sự tích Hồ Gươm.

cao hiệu quả đọc hiểu VB chính thức còn rất lỏng lẻo (ngoại trừ VB *Sự tích Hồ Gươm* có câu hỏi luyện tập hướng đến việc so sánh với VB *Ấn, kiếm Tây Sơn*), chưa phát huy được vai trò của các VB bổ sung.

Từ những khảo sát trên, quả thật, việc sử dụng hệ thống câu hỏi DHDH truyền thuyết trong SGK *Ngữ văn 6* hiện hành tồn tại nhiều vấn đề cần khắc phục để có thể đáp ứng yêu cầu nâng cao hiệu quả DHDH nhằm phát triển kỹ năng đọc VB truyền thuyết cho HS.

2.3. Đề xuất về việc thiết kế câu hỏi để dạy học đọc hiểu truyền thuyết cho học sinh lớp 6

2.3.1. Thiết kế câu hỏi đáp ứng những yêu cầu theo định hướng mới

J.Erpenbeck (1998) cho rằng NL lấy tri thức làm cơ sở, được quy định bằng các giá trị (chuẩn), hiện thực hóa qua ý chí (sự sẵn sàng/ thái độ tích cực khi thực hiện hoạt động), tăng cường qua kinh nghiệm (lặp đi lặp lại hoạt động cho thành thạo) và được sử dụng như khả năng (gắn với các kỹ năng cụ thể) [4, tr.28]. Ở đây, chúng tôi đặc biệt chú ý đến vấn đề “tăng cường qua kinh nghiệm”. Điều này có nghĩa NL được phát triển dần dần và trên cơ bản muốn hình thành NL thì hoạt động phải được lặp đi lặp lại cho thành thạo. Do

vậy, để hình thành NL đọc truyền thuyết cho HS, hệ thống câu hỏi sử dụng trong việc DHDH cần quan tâm đến kinh nghiệm của các em, cần thống nhất đồng bộ trong cả cụm VB với đầy đủ các định hướng khai thác đáp ứng yêu cầu cần đạt. Điều này càng khẳng định việc thiết kế các câu hỏi phục vụ cho việc DHDH truyền thuyết theo đặc trưng thể loại là rất cần thiết.

Xuất phát từ những yêu cầu đã phân tích, chúng tôi đề xuất mỗi đơn vị bài DHDH truyền thuyết cần có các câu hỏi cụ thể như bảng liệt kê sau (xem Bảng 4):

2.3.2. Minh họa cụ thể với văn bản “Sự tích Hồ Gươm”

Áp dụng các dạng câu hỏi đã nêu trên, khi DHDH truyền thuyết *Sự tích Hồ Gươm*, cần tái cấu trúc và bổ sung các câu hỏi đọc hiểu, gắn với quy trình DHDH theo ba giai đoạn (trước khi đọc, trong khi đọc và sau khi đọc), kết quả cụ thể như sau (xem Bảng 5):

3. Kết luận

Để giúp HS rèn luyện, nâng cao kỹ năng đọc nói chung và đọc theo đặc trưng loại thể nói riêng, vấn đề khai thác VB truyền thuyết cần hướng đến việc thiết kế hệ thống câu hỏi DHDH mang tính định hướng cụ thể và thực hiện đồng

bộ, nhất quán cho mọi đơn vị bài học. Từ nội dung đề xuất và minh họa trên, chúng tôi cũng nhận thấy tính hệ thống, mức độ phân hóa và việc sử dụng câu hỏi gắn với từng quy trình trong DHDH vẫn còn nhiều vấn đề phải tìm hiểu. Hơn thế, việc cấu thành hệ thống câu hỏi đáp ứng được yêu cầu rèn kĩ năng đọc truyền thuyết theo định hướng mới đòi hỏi

các VB được lựa chọn thuộc thể loại này phải có đầy đủ các yếu tố đặc trưng cũng như những dữ kiện cần thiết để đọc hiểu. Những nội dung nêu trên vượt qua khuôn khổ của bài viết, trở thành hấp lực khoa học để chúng tôi tiếp tục mở rộng phạm vi nghiên cứu, nhất là khi việc thực hiện chương trình và SGK Ngữ văn mới sau năm 2018 đang đến rất gần.

Tài liệu tham khảo

[1] Nguyễn Thị Hồng Nam (Chủ biên) - Dương Thị Hồng Hiếu, (2016), <i>Giáo trình Phương pháp dạy đọc văn bản</i>, NXB Đại học Cần Thơ. [2] Bộ Giáo dục và Đào tạo, (2018), <i>Chương trình giáo dục phổ thông môn Ngữ văn</i>, Hà Nội. [3] Bộ Giáo dục và Đào tạo, (2006), <i>Ngữ văn 6 (tập 1)</i>, NXB Giáo dục, Hà Nội. [4] Bộ Giáo dục và Đào tạo, (2018), <i>Sách giáo khoa theo định hướng phát triển năng lực</i> (Tài liệu hội thảo), NXB Giáo dục Việt Nam, Hà Nội.	[5] Nguyễn Viết Chữ, (2008), <i>Phương pháp giảng dạy tác phẩm văn chương (theo loại thể)</i>, NXB Đại học Sư phạm Hà Nội. [6] Hồ Quốc Hùng, (2003), <i>Truyện thuyết Việt Nam và vấn đề thể loại</i>, NXB Trẻ, Thành phố Hồ Chí Minh. [7] Bùi Mạnh Nhị (chủ biên), (2000), <i>Văn học dân gian - Những công trình nghiên cứu</i>, NXB Giáo dục, Hà Nội. [8] Hoàng Tiến Tựu, (1983), <i>Mấy vấn đề phương pháp giảng dạy nghiên cứu văn học dân gian</i>, NXB Giáo dục, Hà Nội.

SUGGESTIONS FOR DESIGNING QUESTIONS USED IN LEGENDS READING COMPREHENSION TEACHING IN GRADE 6

Nguyen Thi Tuyet Nga

Hau Giang Secondary School
 No. 8, Lo Sieu St., 16 ward, district 11,
 Ho Chi Minh City, Vietnam
 Email: ngacq75@yahoo.com.vn

ABSTRACT: *Teaching reading comprehension in general and teaching legends, in particular, shows the importance of the question system. Moreover, most of the updated research achievements on teaching text reading as well as the new Language and Literature curriculum after 2018 have created many requirements for designing questions to be used in reading comprehension teaching. However, there are many limitations in the system of legend teaching questions in the current textbook such as: there are few of guiding questions, the contents of the questions do not give a general view of the legend, questions are not diversified and far from focusing on the problem of teaching by genre characteristics. By studying the requirements set forth by the new Language and Literature curriculum after 2018 as well as the system of guiding questions for reading legends in the current textbook - Vietnamese Language and Literature 6, this article gives some ideas about question designing issue to improve the effectiveness legends reading comprehension teaching.*

KEYWORDS: *Legends; designing questions; reading comprehension teaching.*